

Privātā vidusskola "ĀBVS"

www.dudajevagatve.lv

Ādaži 2016

Satura rādītājs

A daļa: Bērnu Dziesmas (1-2 balsis, flauta).....	1
1. Ai, zaļai birztaliņa.....	1
2. Blusa gāja ar circeni.....	2
3. Circenītim kāzas dzēra.....	3
4. Cīrulīti, mazputniņi, negul ceļa maliņā.....	4
5. Div' laiviņas peld pa jūru.....	6
6. Dzirnaviņas priecājās.....	7
7. Es iegāju maltuvē.....	8
8. Es uzgāju ganīdama.....	9
9. Jūras māte man prasīja.....	10
10. Kur tad tu nu biji, āzīti mans.....	11
11. Lai bij vārdi, kam bij vārdi.....	12
12. Līgo bite, līgo Saule.....	13
13. Malējiņa Dievu lūdza.....	14
14. Maza tautu istabiņa.....	15
15. Nedod, Dievis, man bēdiņu.....	16
16. Netīšāmi es iegāju.....	17
17. Nosarūca lāču māte.....	18
18. Ozols auga jūriņāi.....	19
19. Saule rāja Mēnestīnu.....	20
20. Saulīt vēl vakarā(i).....	21
21. Silta saule, karsta saule.....	22
22. Stādīj vienu baltu pupu.....	23
23. Skaista mana tēvu zeme.....	24
24. Tēvs man taisa oša laivu.....	25
25. Tumsā gāju, vakarā.....	26
26. Vāverīte gudra sieva.....	27
27. Vilkam lieli brīnumiņi.....	28

A daļa: Bērnu Dziesmas (1-2 balsis, flauta)**1. Ai, zaļāi birztaliņa**

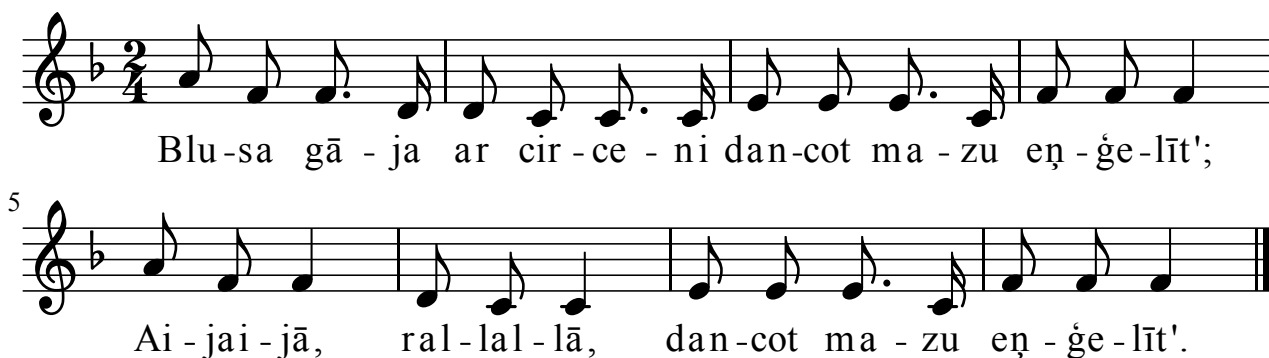
[F.k.Laiva]

1. Ai, zaļāi birztaliņa Kā es tevi sen taupīj': Nedrīkstēju rīkstes griezt, Brāļu govis ganīdam'.	4. Mīļš Dieviņis ceļu teka Ar basāmi kājiņām. Pretim nācu, nepazinu, Nezināju godināt.
2. Ik rītiņu saule lēca Sarkanāi kociņā; Jauni puiši veci tapa, Tā kociņa meklēdam'.	5. Kur, Dieviņi, tu stāvēji, Ka es tevi neredzēj'? - Vidū sētas pagalmāi, Vībotnīšu ceriņā.
3. Es atradu to kociņu, Svētu rītu ganīdam': Vara saknes, zelta zari, Sidrabiņa lapiņām.	6. Kur, Dieviņi, tu paliksi, Kad mēs visi nomirsim? Ne tev tēva, ne māmiņas, Ne tev savas līgaviņ's.

2. Blusa gāja ar circeni

[F.k.Laiva]

Blu-sa gā - ja ar cir-ce - ni dan-cot ma - zu eņ - ģe-līt';

5 Ai - jai - jā, ral - la l - lā, dan-cot ma - zu eņ - ģe-līt'.

1. Blusa gāja ar circeni
Dancot mazu eņģelīt'.
Circenāmi brūni svārki,
Blusai melna villainīt'.
2. Ak tu, blusa, melnsvārcīte,
Tavu vieglu dancošan':
Man pārtrūka ūzām skrote,
Tevim līdzī dancojot!
3. Kas tur dziedā aizkrāsnē(i),
Kas tur durvju stenderē?
Circens dziedā aizkrāsnē(i),
Blusa durvju stenderē;
Visi mazi prusaciņi
Velci grieza istabā.
4. Es klausos(i), es klausos,
Kas kaktā(i) kladzināj'?
Blusa kūla circenīti,
Aiz ausīm(i) turēdam'.
5. Ejiet, bērni, skatīties(i),
Kādi joki aizkrāsnē!
Blusa cirpa circenīti,
Groziņā(i) ielikus'.

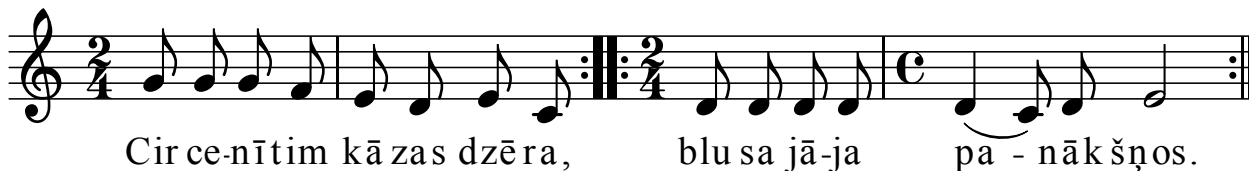
3. Circenītim kāzas dzēra

[F.k.Laiva]

["Bērnu dziesmas" 315]

Zenta Sproģe, Madonas Adulienā, 26 gadi; pierakstījusi L.Galeniece

1929.gadā

1. Circenītim kāzas dzēra,
Blusa jāja panākšņos.
Circenītim samta svārki,
Blusai kaula kažociņš.
2. Lec par sprīdi, lec par asi,
Tu jau vīra nedabūs'!
3. Es redzēju aizkrāsnēi
Trīs raženi dancojam:
Circens kaula zābakiemi,
Blusa zīda lindrakiem;
Prūsīšami, brālīšami,
Vara svārki mugurā.
4. Blusa kūla circenīti,
Aiz cekula turēdam':
Kam dziedāja dienu, nakti,
Pasaulīti tricināj'.
5. Kas dziedāja rītā agri,
Kas jo vēl vakarā?
Gailīts dzied rītā agri,
Circens vēl vakarā.

4. Cīrulīti, mazputniņi, negul ceļa maliņā

["Darba dziesmas" 35]
[F.k.Laiva]

Jūle Kursīts, Ilūkstes Asarē, dzimusi 1860.gadā Rubeņos; pierakstījis
Em.MeIngailis 1926.gadā

Cī - ru - lī - ti, maz - put - ni - ņi, ne - gul ce - ļa ma - li - ņā!

5
Ē, ē, ai - jai - jā, ne - gul ce - ļa ma - li - ņā!

1. Cīrulīti, mazputniņi,
Negul ceļa maliņā.
Rītā brauksi lieli kungi,
Ieņems tevi kariatē.
Ieņems tevi kariatēi,
Aizvedīsi Vāc zemē;
Tur tev liksi pupas malti,
Vara bungas rībināt;
Kad sitīsi vara bungas,
Tad tev liksi malku cirst.
Kad būs malka sacirstīta,
Tad tev liksi krāsnis kurt;
Kad būs krāsne izkurēta,
Tad tev liksi ogles dzēst;
Kad tu ogles nodzēsīsi,
Tad liksi bruņas kalt;
Kad tu bruņas iztaisīsi,
Tad tev liksi karā iet;
Kad tu karu izdienēsi,
Tad tev liksi mājās nākt;
Kara kungi tev iedosi
Divas zelta adatiņ's.
2. Kur tu tās(i) paglabāsi?
Liepas celma galiņā.
Kur palika liepas celms(i)?
Tas sadega smalkos peln's.
Kur palika smalkie pelni?

Tos paņēma smalks lietiņš.
Kur palika smalks lietiņis?
Tas ieskrēja upītē.
Kur palika tā upīte?
To izdzēra melni vērši'.
Kur palika melnie vērši?
Tie aizgāja garu ceļ'.
Kur palika garais ceļš(i)?
Tas apauga zaļu maur'.
Kur palika zaļais mauris?
To noēda Dieva zos's.
Kur palika Dieva zosis?
Tās aizskrēja augstu mež'.
Kur palika augstais mež(i)s?
To nocirta Dieva dēl'.
Kur palika Dieva dēli?
Tie uzkāpa debesīs.
Ko darīja debesīs?
Tur tie ēda, tur tie dzēr'.
Tur tie ēda, tur tie dzēra
Mīlās Māras kambarī,
Bīķeriemi spēlējami,
Kauliņiemi mētādam'.

5. Div' laiviņas peld pa jūru

[Skandinieki "Dindaru, dandaru"]

[F.k.Laiva]

Div' lai - vi - ņas peld pa jū - ru, div' lai - vi - ņas

Ar krustiņiem apzīmēto balsi spēlē ar flautu

4 peld pa jū - ru, nied-res vieni, niedres vieni lī - gojās.

1. Div' laiviņas peld pa jūru,
Niedres vieni līgojās.
Viena bija puišu laiva,
Otra jaunu meitenīš'.
Puišu laiva izpušķota
Ar vanaga spalviņām,
Meitu laiva izpušķota
Ar raibāmi rozītēm.

2. Puiši, puiši, liekat sargus
Uz tām prūšu robežām;
Meitas sola projām bēgti,
Šai zemēi nepalikt.
Tās domāja medu ēsti,
Saldu vīnu nodzerties.
Tur tām lika pupas ēsti,
Vara bungas mugurā.

6. Dzirnaviņas priecājās

[F.k.Laiva]

Melodija no Jelgavas Bukaišiem

1. Dzirnaviņas priecājās, Kad ierauga malējiņ', Nu varēs(i) pagulēt Baltā miltu kalniņā.	4. Nāc, Dieviņi, maltuvē, Saņem savu mētelīt'. Kuplis tav(i)s mētelīt's, Maza mana maltuvīt'.
2. Ūdentiņš, akmentiņš Manas varas vilcējiņš; Dziļš ūden(i)s avotā, Smags akmen(i)s maltuvē.	5. Dieva māte paēdus', Grūzti, malti negājus' Dzirnaviņas apbērus' Ar to sīku sudrabiņ',
3. Malējiņa, malt iedam', Satiek Dievu celiņā. Kur tu teci, malējiņ, Tev rociņas nemazgāt's. Ej pa priekšu, mazgā rok's, Tad nāc māli ritināt.	6. To mālīti samaluš', Kur mēs citu dabūsim? Iesim Dieva klētiņā, Tur mēs citu dabūsim.

7. Es iegāju maltuvē

[F.k.Laiva]

Melodija no Bauskas Skaistkalnes

1. Es iegāju maltuvē,
Laba rīta nedevus';
Dieviņš sēde, mīļā Māre,
Laba rīta gaidīdam',
Dievam devu labu rītu,
Mārei – labu veselīb'.
2. Pelēkais(i) akmentiņ(i),
Nāc ar mani spēlēties;
Izpēlēju rudzu sieku
Pa vienai saujiņai.
3. Guli, guli, balts gulbīti,
Baltu putu jūriņā;
Tā gulēja akmentiņ(i)s
Baltajos(i) miltiņos.
4. Meitas mala maltuvē(i),
Dievs aiz duru klausījās,
Dievs aiz duru klausijās(i),
Vai Dieviņu pieminēj'.
5. Nāc, Dieviņ(i), man palīdzi
Rīta māļa ritināt;
Tev spēcīnis, tev varīte,
Tev gudrais(i) padomiņš.
6. Kad es gāju maltuvē(i),
Es Dieviņu pieminēj';
Man Dieviņis palīdzēja
Tai visā(i) dieniņā.

8. Es uzgāju ganīdama

[FKLaiva]

Es uz-gā-ju ga-nī-da-mā bir-zē skais-tu o-zo-li-ņu,
5 trā - rā, trā - rā - rā, bir-zē skais-tu o-zo-liņ'.

1. Es uzgāju ganīdama
Birzē skaistu ozoliņu,
Zīda saknes zelta zari,
Sudrabiņa lapiņām.
Pie tā zelta ozoliņa
Strauja, strauja upe tek.
No tā zelta ozoliņa
Zīles bira upītē.
Ik rītiņu Saules meitas
Upītē(i) peldējās,
Upītēi peldēdamas,
Zelta zīles izlasīj'.
Zelta zīles izlasīja,
Aiznes Dieva kambaros.

9. Jūras māte man prasīja

[F.k.Laiva]

Jū - ras mā - te man pra - sī - ja, ko dar' mū - su
 zvej - nie - ciņ', ko dar' mū - su zvej - nie - ciņ'.

1. Jūras māte man prasīja,
 Ko dar' mūsu zvejnieciņ',
 Tīklus lāpa aires grieza,
 Kalniņāi stāvēdam'.
2. Lai bij' grūti, kam bij' grūti,
 Zvejniekami, tam bij' grūt':
 Lai līst lieti, lai snieg sniegi,
 Zvejnieks zvejo jūriņā.
3. Jūra krāce, jūra šņāce,
 Zvejnieciņu brīdināj';
 Es apvilku ūdens svārkus,
 Sīkakmeņu kažociņ',
 Nu es iešu jūriņāi
 Ar Ziemeļi spēkoties.
4. Rītā teka trīs māsiņas
 Gar jūrmalu raudādam's,
 Gar jūrmalu raudādamas,
 Meklēj savus bāleliņ's.
 Atrod laivu, atrod irkli,
 Bāleliņu neatrod.
5. Ai, mīlāi Jūras māte,
 Kam tu mani bēdināj',
 Kam tu ņēmi man bāliņu,
 Manu maizes devējiņ'?
6. Div svecītes jūrā dega
 Sidrabiņa lukturos,
 Tās dedzina Jūras māte,
 Dvēselīšu gaidīdam'.

10. Kur tad tu nu biji, āzīti mans

["Bērnu dz." 102]
[F.k.Laiva]

Pierakstīta Tukuma Milzkalnē un Jelgavā

Kur tad tu nu bi - ji, ā - zī-ti mans? Sud-ma-lās,

6 sud - ma - lās, kun - dzi - ņu ma - nu, man!

1. - Kur tad tu nu biji, āzīti mans? - Sudmalās, sudmalās, kundziņu manu!	9. Kā tad tu tur blāvi, āzīti mans? - Buku bē, buku bē, kundziņu manu!
2. - Ko tad tu tur darīji, āzīti mans? - Bīdelēju, bīdelēju, kundziņu manu!	10. Ko tad tu tur ēdi, āzīti mans? - Ceptus cāļus, baltu maizi, kundziņu manu!
3. Ko tad tu tur bīdelēj', āzīti mans? - Kviešus, rudzus, kviešus, rudzus, kundziņu manu!	11. Ko tad tu tur dzēri, āzīti mans? - Pienu, medu, pienu, medu, kundziņu manu!
4. Kur tad tu to ņēmi, āzīti mans? - Kunga klētī, kunga klētī, kundziņu manu!	12. Kur tad tu tur gulēji, āzīti mans? - Pie melderā meitiņāmi, kundziņu manu!
5. Vai tad tevi nenokēr', āzīti mans? - Kā tad ne, kā tad ne, kundziņu manu!	13. Vai tad tevi nepēra, āzīti mans? - Pēra atkal, pēra atkal, kundziņu manu!
6. Vai tad tevi nepēra, āzīti mans? - Pēra gan, pēra gan, kundziņu manu!	14. Vai tad tu tur nebēgi, āzīti mans? - Bēgu gan, bēgu gan, kundziņu manu!
7. Ar ko tad tevi pēra, āzīti mans? - Ar stibiņu pa ribiņu, kundziņu manu! (var. "ar vangali pa muguru")	15. Kā tad tu tur neizbēg', āzīti mans? - Šauri vārti, plati ragi, kundziņu manu!
8. Vai tad tu tur nebļāvi, āzīti mans? - Bļāvu gan, bļāvu gan, kundziņu manu!	

11. Lai bij vārdi, kam bij vārdi

[Kāzu dz.]

Melod. Lizete Stomere Litenē, 95 g.v.; pier. A.Bērziņa 1935

Lai guļ mie - gu, kas guļ mie - gu, Ce - ļa mā - te
 ne - gu - lēj'; Lai guļ mie - gu, kas guļ mie - gu,
 Ce - ļa mā - te ne - gu - lēj', Ce - ļa mā - te ne - gu - lēj'.

1. Lai guļ meigu, kas guļ miegu,
Ceļa māte negulēj'.
Tur tek dienu, tur tek nakti
Dzelžiem kalti ritentiņ.
Dzelžiem kalti ritentiņi,
Pakavoti kumeliņ'.
2. Ceļa mātes bagātība
Ne ar naudu mērojam'.
Lielu ceļi, mazi ceļi,
Visi pilni sudrabiņ'.
3. Raksta māte, raksta meita,
Lielu ceļu nenorakst';
Mani bērī kumeliņi,
Tie noraksta lielu ceļ',
Tie noraksta lielu ceļu
Ar savām(i) kājiņām.
4. Pelēkais(i) akmentiņ(i),
Negul' ceļa maliņā:
Netraucē(i) kumeliņu,
Negāz manu vecumiņ'.
5. Kumeliņis kalnus raud(a),
Vai es kalnus audzināj'?
Dieviņš kalnus audzināja
Vējiņam(i) pāri pūst.
6. Jāju dienu, jāju nakti
Augstus kalnus, dziļas lej's:
Gāžu kalnus ielejās(i),
Lai ielejas līdzinās.
7. Es iesāku garu ceļu,
Nāc, Dieviņ(i), līdz ar man';
Ja nenāci pats, Dieviņ(i),
Dod man savu zobentiņ'.

12. Līgo bite, līgo Saule

["Darba dziesmas" 628]
[F.k.Laiva]

Karlīne Tanne Siguldā, dzimusi 1873.g. Cēsu Lenčos; pierakstījis
Jēkabs Vītoliņš 1950.gadā

1. Līgo bite, līgo Saule Baltābola pļaviņā; Bite, ziedus meklēdama, Saule, sienu kaltēdam'. 2. Ko tā mana bite dara Liela ceļa malīnā? Vaska ratus darināja, Ziedus krāva vezumā. 3. Kas varēja gudrāks būti Par bitītes gudrumiņ'? Saulītēi ziedus nesa, Miglīnāi darināj'. 4. Skrej, bitīte, kur skriedama, Skrej manāi sētiņā; Es tev došu sētmalēi Sausa koka istabiņ'. 5. Vai bitīte laiska sieva, Ka tai mazis augumiņš? Bitītēmi gājumiņu Ar sudrabu līdzināj'; Bitīt' manim zeltu nesa, Zem spārniņa pasitus'.	6. Div' bajāri lielījās Ziemas daudzi nebēdāt; Viens guļ koka serdītēi, Otris sniega kupenā: Bitīt' koka serdītēi, Rudzīts sniega kupenā. 7. Bitītei, meitiņai, Tām abāmi viena laime; Abas divas ielīgoja Gatavāi mājiņā.

13. Malējiņa Dievu lūdza

["Darba dziesmas" 333]
[F.k.Laiva]

Eduards Kļaviņš Lubānā, dzimis 1884. gadā Piebalgā; pierakstījis
Em.Melngailis

Ma-lē - ji - ņa Die-vu lū - dza, lai sa-plī - sa dzir - na - vi - ņas,

5 ē - ē ai - jai - jā, lai sa - plī - sa dzir - na - viņ's.

1. Malējiņa Dievu lūdza, Lai saplīsa dzirnaviņas, Lai rociņas atsapūta, Kamēr jaunas kaldināja. 2. Tumsā gāju māļu malti, Tumsā Dievis palīdzēja; Tumsā sēdēj' mīļā Māra Dzirnu galda galiņā(i). 3. Kur, Dieviņi, tu stāvēji, Kad es gāju maltuvē(i)? - Es stāvēju pagalmā(i), Vībotnīšu krūmiņā(i). 4. Es atradu zelta nazi Dzirnu galda galiņā(i). To Māriņa atstājusi, Malējiņas mielodama.	5. Mazas manas dzirnaviņas, Guni šķīla tecēdamas; Kā nebija guni šķīlti – Sudrabiņa malējiņa. 6. Pelēkais(i) akmentiņ(i), Iesim abi spēlēties(i); Gan es tevi iespēlēšu Baltā miltu kupenā(i). 7. Maza, maza uguntiņa Spīd manā(i) maltuvē(i): Māra rāda uguntiņu, Dieviņš kala dzirnaviņas.

14. Maza tautu istabiņa

[FKLaiva]

[Berzins1948]

Runas ātrumā

Ma-za tau-tu is-ta-bi-ņa, tre-ju dur-vju iz-da-rī-ta. Ma-za tau-tu
is-ta-bi-ņa, tre-ju dur-vju iz-da-rīt', tre-ju dur-vju iz-da-rīt'.

1. Maza tautu istabiņa,
Treju durvju izdarīta.
Pa vienāmi Dievs ienāca,
Pa otrami mīļā Māra,
Pa trešāmi saule nāca,
Ik rītiņus, ik vakarus.
2. Visapkārti vaska sveces,
Vidū klātis liepas galdis;
Dieviņš sveces dedzināja,
Laimīt' galdu apklājusi.
Laimīt' galdu apklājusi,
Uzliek goda mielastiņu,
Uzliek goda mielastiņu,
Mīļas Māras devumiņu.

15. Nedod, Dievis, man bēdiņu

[F.k.Laiva]

Anda Ābele

Ne-dod, Die-vis, man bē-di-ņu, Es ne-mā-ku bē-dā-ties;

5 Vē-ja mā-tei vien pa-sa-ki, Lai ie-pū-ta ū-de-nī,

1. Nedod, Dievis, man bēdiņu, Es nemāku bēdāties; Vēja mātei vien pasaki, Lai iepūta ūdenī.	4. Padziedāju, palīksmoju, Neraudzīju ļaunu dien'. Ļaunu dienu pabīdīju Zem savāmi kājiņām.
2. Jo es bēdu bēdājosī, Jo Nelaime priecājās. Labāk eimu dziedādama(-mis), Lai Nelaime bēdājās.	5. Laime gāja ar Nelaimi Pa vienāmi laipiņām. Griezies, Laime, atpakaļi, Svied Nelaimi ūdenī!
3. Riti, riti rīta rasa, Pa ozola lapiņām; Tā ritēja ļauna diena Garām manu augumiņ'.	6. Nelaimīte kājas āva, Dzīrās manim līdzī nākt, Nāc, Laimiņa, tu man līdzī Basajāmi kājiņām'!

16. Netīšāmi es iegāju

["Bērnu dziesmas" 54]
[F.k.Laiva]

Late Lēvalde, dzimusi 1872.gadā Skrundā; pierakstījis Em.Meļngailis
1931.gadā

The musical score is written on two staves in 2/4 time. The first staff contains the melody for the first line of the song, and the second staff contains the melody for the second line. The lyrics are written below the notes.

Ne - tī - šā - mi es ie - gā - ju, es ie - gāj',
mī - ļās Mā - ras is - ta - bā - i, is - ta - bā.

1. Netīšāmi es iegāju
Mīļas Māras istabā.
Pilna Māras istabiņa,
Sīku mazu šūpulīšu.
Kad es vienu pašūpoju,
Visi līdzī līgojāsī.
2. Dārga, dārga tā vietīņa,
Kurā dzimu māmiņai.
Trīs reizītes mīļā Māra
Laimiņai klanījāsī.
3. Laimas māte durvis vēra,
Kad man kāra šūpulīti.
Tā vēlēja manu mūžu
Bērza slotas kuplumiņu.
4. Man Laimiņa mūžu lika
Liepiņai sēdēdama.
Augt man bija kā liepai,
Kā ievai noziedēti.

17. Nosarūca lāču māte

["Bērnu dziesmas" 14]
[F.k.Laiva]

Irma Kurševica, dzimusi 1904.gadā Madonas Tīrzā; pierakstījis
A.Krūmiņš 1959.gadā

No-sa-rū-ca lā - ču mā-te, mei-ti - ņai pie - dzim-sto-ti;

5 No-sa - rū-ca lā-ču mā - te, mei-ti - ņai pie-dzim-stot.

1. Nosarūca lāču māte,
Meitiņai(i) piedzimstoti;
Augs tā liela, būs tā meita,
Puišiem ceļa negriezīsi.
2. I kaķītis Dievu lūdza,
Meitiņai(i) piedzimstoti.
Ies meitiņa govīs slaukti,
Dots pieniņu palaktiesi.
3. Laime, laime tai meitai,
Kas piedzima Saulītē(i):
Tai Laimiņa ceļu kaisa
Sudrabiņa ziediņiem.
4. Gaiša, gaiša uguns dega
Tumšajā(i) kaktiņā(i);
Tur Laimiņa mūžu raksta
Mazajami bērniņami.
5. Liec, Laimiņa, tu mūžiņu
Vieglu, vieglu, kuplu, kuplu,
Apinīša vieglumiņu,
Bērza slotas kuplumiņu.
6. Šūpo mani, māmuliņa,
Rakstītā(i) šūpulī:
Liec maizīti, liec naudiņu,
Liec gudro padomiņu!
7. Mana mīļa māmuliņa
Mani mīļi audzināja:
Pati kāpa kalniņā(i),
Mani nesa rociņā.
8. Saulīt' drīzi gan piekusa,
Debestiņu staigājoti;
Māmuliņa nepiekusa,
Mani mazu auklējoti.

18. Ozols auga jūriņāi

[F.k.Laiva]

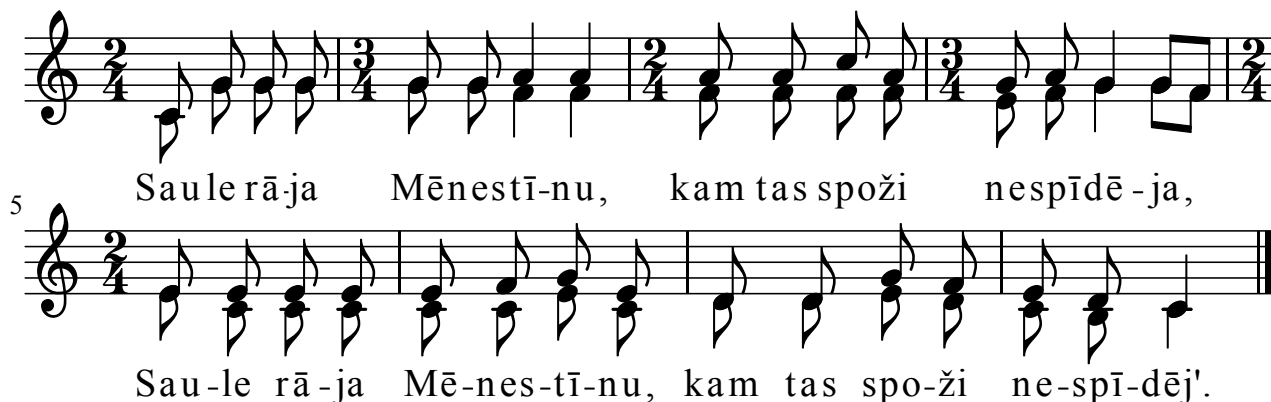
O - zols au - ga jū - ri - ņā - i, o - zols au - ga
jū - ri - ņā - i le - dai - nā - mi la - pi - ņām.

1. Ozols auga jūriņā(i)
Ledainām(i) lapiņām.
Tur Saulīte miglu meta
Uzlēkdama, rietēdam'.
2. Ozolam(i) zelta lapas,
Zelta rasa galiņā.
Tur Saulīte noiedama,
Ik vakarus jostu kār'.
3. Noiet Saule vakarā(i)
Trīcēdama, mirdzēdam'.
Noiet zeltu sijādama,
Sudrabiņu vētīdam'.
4. Aiziet Saule vakarā(i),
Visus mežus pušķodam'.
Priedei sagša, eglei sagša,
Bērziem baltas villainīt's.
5. Riet, Saulīte, rietēdama,
Nelīdzini meža gal's:
Lai līdzina Dieva dēli
Ar asiem(i) zobeniem.

19. Saule rāja Mēnestīnu

[F.k.Laiva]
["Precību dziesmas", 1161]

Melodija - Mārgieta Loceniece Nīcā, dzimusi 1852.; pierakstījis
Em.Melngailis 1931; vārdi no Sikšņiem (starp Nīcu un Rucavu).

Sau-le rā-ja Mē-nes-tī-nu, kam tas spoži nespīdē-ja,
Sau-le rā-ja Mē-nes-tī-nu, kam tas spo-ži ne-spī-dēj'.

1. Saule rāja Mēnestīnu. Kam tas spoži nespīdēja, Mēnestīnis atbildēja:
Tev dienīna, man naksnīna;
Tev dienīna ar ļaudimis,
Man naksnīna ar zvaigznėmis.
2. Mēness skaita savas zvaigznes,
Vai ir visas, vai nav visas.
Būt' gan visas, bet nav visas,
Auseklīša, tā vien trūka:
Auseklītis aiztecējis
Saules meitu lūkotiesi.
3. Saules meitai kāzas dzēra,
Pērkons jāja vedībāsi;
Pa vārtiem iejādamis,
Nosper zelta ābelīti.
Trīs dienīnas Saule rauda,
Zelta zarus lasīdama.

20. Saulīt vēlu vakarā(i)

[Darba dziesmas, 16]

Bārtā; pierakstījis Jurjānu Andrejs 1891.gadā

[F.k.Laiva]

Sau - līt' vē - lu va - ka - rā - i sē - žas zel - ta lai - vi - ņā.

Ai - jā, ra - la - la - lā - i, sē - žas zel - ta lai - vi - ņā.

1. Saulīt vēlu vakarā(i)
Sēžas zelta laiviņā.
Rītā agri uzlēkdama
Atstāj laivu līgojot. (*Alsunga*)
2. Kam, Saulīte, vēlu lēci,
Kur tik ilgi kavējies?
Aiz viņiem(i) kalniņiem(i),
Bāra bērnus sildīdam'. (*Alsunga*)
3. Lec, Saulīte, rītā agri,
Noej vēlu vakarā;
No rītiņa sildīdama,
Vakarā(i) – žēlodam'. (*Iecava*)
4. Ko Saulīte gauži rauda,
Ik vakarus noiedam'?
Zelta josta iekritusi
Dziļas jūras dibenā. (*Alsunga*)
5. Noriet saule vakarā(i),
Meža galus zeltīdam';
Guļas saule jūriņā(i),
Zelta niedres galiņā. (*Bārta*)
6. Mēnestiņis tā vaicāja,
Kur, Saulīte, nakti gul'?
Sak' Saulīte raudādama:
Vai es arī nakti gul'?
Dienu tekū zaļu birzi,
Nakti zelta laiviņā. (*Ezere*)
7. Kālabad(i) meža gali
Ik vakaru atsarkuš'?
Saule savus zīda svārkus
Noiedama vēdināj'. (*Bārta*)
8. Noiet Saule vakarā(i)
Sarkanā(i) kociņā;
Jauni puiši veci tapa,
To kociņu meklēdam'. (*Lutriņi*)
9. Noiet saule mirdzēdama,
Dieva dēlu vadīdam';
Uzlec zeltu sijādama,
Sidrabiņu vētīdam'. (*Bārta*)

21. Silta saule, karsta saule

[F.k.Laiva]

["Darba dziesmas" 189]

Lība Pelbēģis Bauskas Ceraukstē, dzimusi 1846.gadā Rundālē;
pierakstījis E.Meļngailis 1931.gadā

Sil - ta saule, karsta saule, ei-jā karsta sau-le, man li-ni-ņi

6
ra vē-ja mi ei-jā ra-vē-ja m', man li-ni-ņi ra vē-ja mi ei-jā ra-vē-ja m'.

1. Silta saule, karsta saule,
Man liniņi ravējami,
Izkūst mana zelta josta,
Div' sudraba gredzentiņi.
2. Brauc, brālīti, Jelgavā(i),
Pērc man citu zelta jostu.
Pērc man citu zelta jostu.
Pērc zeltītus gredzentiņus.
3. Es redzēju liniņam(i)
Zilu ziedu galviņā(i)
Būs manā(i) pūriņā(i)
Zilu ziedu gabaliņi.
4. Ziedi zila, ziedi zaļa,
Bāleliņa linu druva,
Es neiešu tautiņās(i)
Bez deviņu paladziņu.
5. Ziedi, ziedi, linu lauks(i),
Vai tu vien(i) balts noziedi,
Zied manā(i) pūriņā(i)
Vēl baltākas villainītes.

22. Stādīj vienu baltu pupu

[F.k.Laiva]

Melodija no Rūjienas, vārdi no Mazsalacas

Stā-dīj vie-nu bal-tu pu-pu bal-tā smil-šu kal-ni-ņā,

5
stā - dīj vie-nu bal-tu pu-pu bal-tā smil-šu kal-ni-ņā.

1. Stādīj vienu baltu pupu
Baltā smilšu kalniņā.
Tā izauga liela, gara,
Līdz pašāmi debesīm.
Es uzkāpu debesīsi
Pa tiem pupas zariņiem,
Tur satiku Dieva dēlu
Kumeliņu seglojot.
Labrīt, labrīt, Dieva dēlsi,
Vai redzēji tēv'ar māt'?
Tēvs ar māti Vāczemēi
Dēliņami kāzas dzēr'.
Labrīt, labrīt, tēvs ar māti,
Kam man mazu atstājāt?
Ņem dēliņi gudru galvu,
Veca vīra padomiņ',
Kaldin asu zobentiņu,
deviņiemi žuburiem.
Kur tas tādis kalējiņis,
Kas to tādu kaldinās?
Rīgā pirku, naudu devu,
Vāczemēi kaldināj'.

23. Skaista mana tēvu zeme

[F.k.Saulgrieži]

1. Skaista mana tēvu zeme Pār visām(i) zemītēm. Plaši lauki, zaļi meži, Zili jūras ūdentiņ'. 2. Ai, upīte, olainīte, Tavu greznu līkumiņ': Visapkārt(i) ievas zied(a), Vidū saule ritināj'. 3. Ai, skaistā(i) tēvu zeme, Tavu lielu jaukumiņ': Ik smildziņa noziedēja Sudrabiņa ziediņiem.	4. Es apjozu vara jostu Apkārt savu tēvu zem'. Kas gribēja iekšā tikt(i), Lai kaldina zobentiņ'. 5. Uz ežiņas galvu liku, Sargāj' savu tēvu zem', Labāk manu galvu ņēma, Nekā manu tēvu zem'. 6. Man pieder(a) tēvu zeme Ar visiem(i) līdumiem, Man pašam(i) kungam būt(i), Man pašam(i) arājam.

24. Tēvs man taisa oša laivu

["Bērnu dziesmas" 295, 319]

Melodija un vārdi no Cēsu Raunas, Vaives, Jumurdas.

Tēvs man tai - sa o - ša lai - vu, tēvs man tai - sa

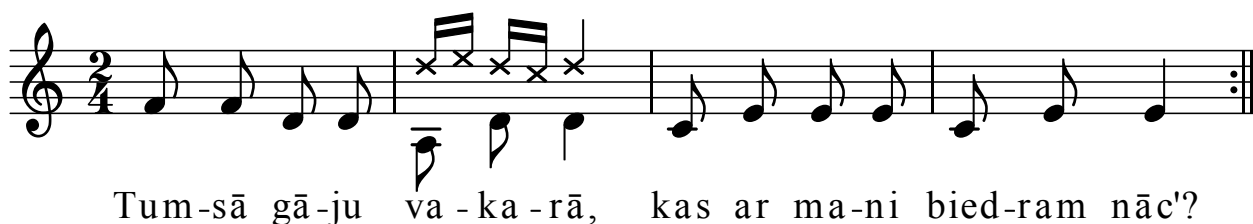
4 o - ša lai - vu, Lī - kus ko - kus ē - ve-lē.

1. Tēvs man taisa oša laivu,
Līkus kokus ēvelē.
Māte auda zēģelīti,
Linu šķiedras šķeterē.
2. Teci, mana oša laiva,
Simtu jūdzes dieniņā.
Simtu jūdzes dieniņai,
Divi simti naksniņā.
Aizved mani tai zemē,
Kur tie putni kāzas dzer.
Teters ņēma irbes meitu,
Zaķīts jāja panāksnos.
Blusa nāca kūjeniekos
Melnajiemi svārciņiem.
3. Man pārtrūka ūzām skrote,
Blusas danci dancojot.
Ak tu blusas nelietīte,
Tavu vieglu dancošanu!
4. Cielaviņa baltmugure,
Tā galdiņa pildītāja.
Vāverīte kuplastīte,
Tā galdiņa slaucītāja.
5. Vārna tā ar melniem svārkiem,
Tā tos kaulus skrubināja.
Lūss ar lapsu lielījās:
Ne ar suni nepanākt!

25. Tumsā gāju, vakarā

[F.k.Laiva]

Melodija no F.k.Iļģi

1. Tumsā gāju vakarā, Kas ar mani biedram nāc'? Dieviņš manim biedram nāca, Mēnestiņis gaišumam. 2. Mēnestiņis nakti brauc', Es Mēneša ormanīt's; Mēnestiņis man iedev', Savu zvaigžņu mētelīt'. Savu zvaigžņu mētelīt', Sešu zaru zobentiņ'. 3. Kur tu teci Mēnestiņ Ar to zvaigžņu puduriņ'? - Mēs tekami tai zemē, Kur tā silta vasariņ'.	4. Tumšs laukāi, tumšs laukā, Kur bij' ņemti ceļa draug'? Dievs bij' manim ceļa draugs, Laima ceļa rādītāj'. 5. Augstāk dziedā cīrulīt's Par visiemi putniņiem; Gudrāks Laimas lēmumiņš Par visiemi padomiem. 6. Ej, bērniņi taisnu ceļ', Runā taisnu valodiņ', Tad Dieviņis palīdzēs Taisnu ceļu nostaigāt.

26. Vāverīte gudra sieva

[F-k.Laiva]

["Bērnu dziesmas", 209]

Berta Rihtere Lubānā, dzimusi 1876.gadā Ventpils Sarkanmuižā;
pierakstījis Em.Melngailis 1932.gadā

Vā-ve-rī - te gudra sieva, žim lairū-di-rā! Žim lairūdi opsasā,
Gudri bērnus au-dzinā-ja, žim lairū-di-rā!

7 žim lairū-di rallallā, žim lairū-di opsasā, žim lai rū-di - rā!

1. Vāverīte gudra sieva,
Gudri bērnus audzināja.
Pati gula siliņāi,
Bērni sila maliņāi.
Pati grauza čaumaliņu,
Bērniem deva launadziņu.
Nu uzauga mazie bērni,
Nu tie paši riekstus šķina.
2. Nevienami tāda dzīve,
Kā tai meža vāverei:
Ir tai sēnes, ir tai rieksti,
Ir tai brūni kamzoliņi.
3. Vāverīte brīnījās:
Zaķīts ara tīrumāi.
Ko tu, meita, brīnējiesi,
Vai vīrami darba trūka?
4. Zaķīts kūla kankalīšus
Ar pakaļas kājiņāmi,
Vāverīte priecājās:
Nu būs braši rudzu lauki!
Zaķīts zemes ecētājs,
Vāverīte - sējējīņa.

27. Vilkam lieli brīnumiņi

["LMFK 3.daļa" 617]

Made Rabe, dzimusi 1860.gadā Suntažos; pierakstījis Em.Melngailis
1925.gadā

Vil-kam lie - li brī-nu-mi-ņi: Lap-sai zī - da priekš-au-tiņš.

5 Trā - rā, ri-di-ri-di-rā, lap-sai zī - da priekš-au-tiņš.

1. Vilkam lieli brīnumiņi:
Lapsai zīda priekšautiņš.
Kas tev kaiš, jēru zagli
Tas bij' manas memmes dots.
2. Kas vilkami miežus sēja,
Kas darīja alutiņ'?
Ik vakaru smalki dzieda
Smalku priežu siliņā.
3. No tālienes es pazinu,
Kāds vilkami mundierīņš:
Zili, īsi kamzoliši,
Melni samta zābaciņ'.
4. Vilkam labi, vilkam labi,
Ne tam ratu, ne ragav':
Paņēmiesi āža ragu,
Iet pa silu taurēdams.
5. Mežiņš deg, mežiņš deg,
Vilciņš teki raudādams:
Vilciņami sadeguši
Sievasmātes kamzoliš'.
6. Kur, vilciņi, tu tecēsi
Ar tiem kaula nadziņiem?
Tek' uz Rīgu sūdzētiesi,
Suņi manu ādu plēs'.
7. Vilks aizgāja kazu zagti,
Lapsa zivju pazvejot;
Lapsai asti norāvuši,
Vilkam ādu sapēruš'.
8. Vilciņš manu kumeliņu
Aiz aploka barot ved';
Pats baroja, pats apēda,
Es paliku kājiņām.